

รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านพงบุโล๊ะ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

A Model for the Sustainable Management of Pandanus Wickerwork Product Group in Pongbulo Community, Sateng Nok Subdistrict, Muang District, Yala Province

จรินทร์ วรรณศัพท์พิทักษ์* และฟาริดา เอ็ลลาฮี²

Jarinrat Vorravongpitak* and Farida Aellahee²

Received : November 3, 2020 Revised : December 16, 2020 Accepted : December 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน ชุมชนพงบุโล๊ะ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม และ 2) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการประยุกต์กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ จำนวน 5 คน และสมาชิกกลุ่มจักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพงบุโล๊ะ 10 คน รวมเป็น 15 คน ด้วยวิธีการแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาของกลุ่มในภาพรวมกลุ่มยังมีการขาดการวางแผน และการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มจะช่วยเป็นแนวทางพัฒนากลุ่ม ได้แก่ การบริหารจัดการ ด้านคน หัวหน้ากลุ่มต้องมีภาวะผู้นำ ด้านเงิน หาแหล่งเงินทุนจากภาครัฐมาสนับสนุนพร้อมให้ความรู้ด้านการเงิน ด้านวัตถุดิบ ให้องค์กรของรัฐบาลหรือเอกชน สนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ ให้มีมาตรฐาน และควบคุมคุณภาพได้ พร้อมทั้งออกแบบเครื่องมือที่ช่วยลดเวลาและแรงงานในการจัดเตรียมวัตถุดิบ ด้านการจัดการ จัดโครงสร้างกลุ่มให้ชัดเจน หากคนรุ่นใหม่ในชุมชนมาเป็นสมาชิกกลุ่ม สร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้กลุ่มเกิดความยั่งยืน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการกลุ่ม ผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม อย่างยั่งยืน

* อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

* Lecturer, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University

² นักวิจัยอิสระ

² Independent researchers

Abstract

Research on model for the sustainable management of pandanus wickerwork product group in Pongbulo Community, Sateng Nok Subdistrict, Muang District, Yala Province. It was expected to understand to 1) Study the problem of the management of pandanus wicker product group and 2) study on how the sustainable management of pandanus wickerwork product group in Pongbulo Community, Sateng Nok Subdistrict, Muang District, Yala Province. It was qualitative research with the application of action research. The key informants were divided into 2) groups : management and government officials group were 5 peoples and a member of pandanus wicker products group, Ban Pong Bulo Community 10 peoples, totally 15 peoples, who were selected by using purposive sampling. Data collecting by means of in-depth interviews, focus group discussion and observation of research. The research tools were an in-depth interviews form and focus group discussion form. The result of the research shows that revealed that the group's problematic condition was lacked in planning effective management in human, financial, raw material and administrative aspects, the group management model will served as a guideline for group development, such as people management, group leader must have financial leadership, able to find funding sources from the government's support, and able to provide financial knowledge on raw materials and share knowledge from government agencies or private support of raw material preparation process can be controlled along with designing tools that save time and labor management, clear expected group structure, able to find young people in the community to become members of the group. Build networks in both the public and private sectors for the group to achieve sustainability.

Keywords : Group Management, Pandanus wicker products, Sustainable

1. บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีเปลี่ยนแปลงจากสังคมอยู่แบบพอเพียง เป็นสังคมที่อยากอยู่แบบมั่งคั่งและร่ำรวย แต่ในความเป็นจริงคุณภาพชีวิตของคนไทยมิได้เพิ่มขึ้นจริงตามดัชนีการบริโภคและกำไร แต่คนปัจจุบันมีหนี้สินมากมาย เนื่องจากคนต้องการได้เงินมาบริโภคตามกระแสทุนนิยม และจากตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวชี้วัด (GDP) ได้สร้างช่องว่างรายได้ระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีการเรียกร้องให้กลับมาพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนประเทศไทย จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 (2561) ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยอาศัยหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งรัฐบาลต้องการสร้างความเข้มแข็งให้คนในประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหมู่บ้าน ชุมชนมีการจัดทำแผนชุมชนให้ครบทุกหมู่บ้าน และพัฒนาคุณภาพแผนชุมชน สำหรับเป็นรากฐานและแนวทางการพัฒนา โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง ประชาชนเป็นศูนย์กลางการดำเนินงาน ด้วยการส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรอำนวยการบูรณาการในระดับตำบล และเทศบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อประชาชนมีความสุข ซึ่งการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ต้องเริ่มจากการพัฒนากลุ่มคนให้มีความรู้ มีทักษะ มีอาชีพ มีรายได้และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ หมู่ที่ 6 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบและหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลเมืองสะเตงนอก โดยมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม อาชีพหลักคือเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำสวนผลไม้ อาชีพรับจ้าง และค้าขาย มีประชากรอาศัยอยู่จำนวน 633 ครัวเรือน หรือจำนวน 2,123 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม โดยชุมชนมีรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นชุมชนชนบท และมีความเป็นกึ่งเมืองในพื้นที่บางส่วน และจากการลงพื้นที่ได้สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับงานจักสานจากเตยหนาม โดยผู้รู้ท่านนี้เป็นชาวบ้านผู้สูงวัยและมีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมจักสานจากเตยหนามตัวอย่างเช่น เสื่อ หมอน เป็นต้น (กลือซง หะยีตาละ, สัมภาษณ์, 8 กรกฎาคม 2562) ซึ่งมีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งมาช้านาน และปัจจุบันมีการถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจ ซึ่งเป็นกลุ่มแม่บ้าน และสตรีที่ว่างงานในชุมชนเดียวกัน เพื่อนำไปประกอบอาชีพขณะว่างงาน หรือทำเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว แต่จากการลงพื้นที่ได้พบสภาพปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่มีโครงสร้างงานที่ชัดเจน ขาดการบริหารจัดการด้านวัตถุดิบและสต็อกสินค้า การคำนวณต้นทุน และไม่มีกระบวนการผลิตสินค้าที่ชัดเจน พร้อมทั้งขาดช่องทางด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน (เพ็ญศรี จิรนัง และศิริวัฒน์ เป็เลียนบางยาง, 2561 : 141) นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญคือกลุ่มมีสมาชิกเป็นหญิงสูงวัย สตรี ส่วนใหญ่ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ ทำให้กลุ่มไม่สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้ หากได้มีการศึกษาวิจัย เพื่อค้นหารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับกลุ่ม และสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้กลุ่มเข้มแข็งเกิดการร่วมแรงร่วมใจกันผลิตสินค้าจากธรรมชาติที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ผู้บริโภค และยังเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม ทำให้กลุ่มเกิดความยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมจักสานจากเตยหนามให้คงอยู่กับชุมชน และเป็นการสร้างศักยภาพของคนในระดับฐานราก โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองมาเสริมสร้างกิจกรรมที่เพิ่มพูนรายได้ให้กับผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน และสตรีที่ว่างงาน ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และยังคงมีการถ่ายทอดภูมิปัญญานี้ให้กับคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการนำวิชาชีพที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ให้ประโยชน์ สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพได้

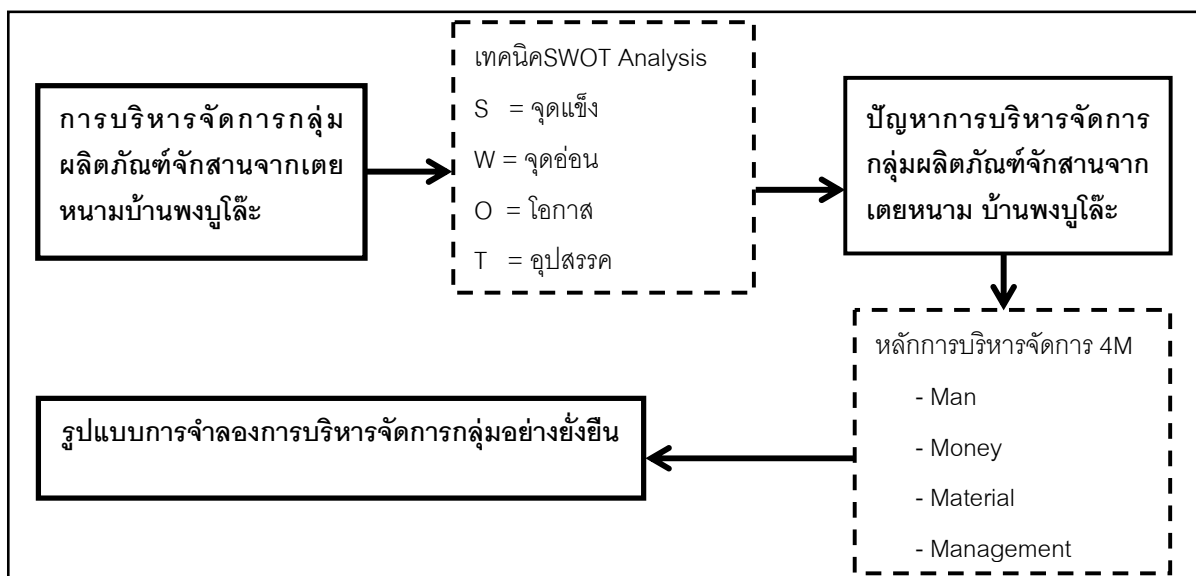
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการบริหารจัดการ เป็นกระบวนการการบริหารธุรกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ปัจจุบันมีแนวคิดทรัพยากรการบริหารที่มากกว่า 4M แต่ในบริบทของวิสาหกิจชุมชนที่เป็นผู้ผลิตถือว่า แนวคิดทรัพยากรการบริหาร 4M มีความครอบคลุมการทำงานในชุมชนผู้ผลิตวัตถุดิบในห่วงโซ่อุปทานแล้ว โดยทรัพยากรการบริหาร 4M ประกอบด้วย ด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบหรือเครื่องจักร และด้านการจัดการ (ภูธิป มีถาวรกุล, 2562 : 53) ด้านคน (Man) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะการดำเนินการจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยบุคคลากร เพื่อทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจทุกรูปแบบและนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งการบริหารกำลังคนต้องมีการพัฒนาคนด้านความรู้ ทักษะ และวางแผนการใช้คน พัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานให้เกิดความเชี่ยวชาญอยู่ตลอดเวลา สร้างคนให้มีประสิทธิภาพมีความพร้อมต่อการทำงานและการเรียนรู้งานใหม่ เพื่อผลิตชิ้นงานที่มีประสิทธิภาพให้องค์กร (เอกพิชญ์ ชินะชาย, 2561 : 166) ด้านเงิน เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญในการทำธุรกิจ หากขาดเงินทุนกิจกรรมขององค์กรไม่สามารถดำเนินการไปได้ (ปิยะดา พิศาลบุตร, 2561 : 118) การทำธุรกิจต้องอาศัยเงินทุนเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจทั้งในด้านค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้านวัสดุ

อุปกรณ์ (Materials) เครื่องมือ มีความพอเพียงและทันสมัยเหมาะสมกับงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับงาน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการผลิต (ธัชพล ยรรยงค์, พระมหากิตติ กิตติเมธี และพระมหานันต์ องกรสิริ, 2561 : 49) ด้านการจัดการ (Management) เป็นการวางแผนบริหาร และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น มีขั้นตอนการปฏิบัติงานง่าย ประหยัดเวลา สามารถติดตามตรวจสอบได้ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis) คือ การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และ ภาวะคุกคาม (Threats) และการหากลยุทธ์ เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการภายใน (พงษ์เอก สุกใส, ปัญญา สังขวดี, อนุชา กอนพวง และปกรณ์ ประจันบาน, 2557 : 111)

2.2 แนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน เป็นการนำประโยชน์ของการพัฒนาธุรกิจกับการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมรวมเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (พรชนก ทองลาด, ไพฑูรย์ อินตะชนัน และบัณฑิต นุชบา, 2559 : 76) ซึ่งคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา World Commission on Environment and Development หรือ Brundtland Commission ได้กล่าวในรายงาน Our Common Future 1987 สรุปไว้ 3 ด้านคือ 1) ด้านเศรษฐกิจ คือ ความสามารถในการทำกำไรที่มั่นคง มีเสถียรภาพ 2) ด้านสังคม คือ องค์กรแห่งความเอื้ออาทร มีความใส่ใจสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน 3) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลกระทบที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนที่มั่นคงนั้น จะอยู่ได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยทางสังคมและทางวัฒนธรรม หลักความยุติธรรม (สฤษฎ์เกียรติ แจ่มสมบุญ, 2559 : 185) ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

รูปภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งเน้นไปที่การหาความจริงของประเด็นที่สนใจ โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล และประยุกต์กระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากนั้นหาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม โดยใช้หลักการบริหาร 4M ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา และรายงาน เพื่อค้นหาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้เป็นองค์ความรู้ในงานวิจัยนี้ และได้ข้อมูลหลักมาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญที่ใช้การคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม และรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สมาชิกกลุ่มจักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน 2) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมกลุ่ม จำนวน 5 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองสะเตงนอก ปลัดเทศบาลเมืองสะเตงนอก และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 1 คน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมกลุ่มอาชีพ 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต ซึ่งสร้างมาจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นกำหนดแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดย 1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประวัติและความเป็นมา โครงสร้าง สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และปัญหาการบริหารจัดการ ด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ และด้านการจัดการ 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม โดยมีประเด็น ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค รูปแบบการบริหารจัดการ โดยการสนทนากลุ่มผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา และจดบันทึก 3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และ 4) การศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอ และหลากหลายในการสรุปและประมวลผลตามวัตถุประสงค์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต มาตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงนำมาจัดทำให้เป็นระบบ โดยนำข้อมูลมาเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันจากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลผ่านการบรรยายเชิงพรรณนา ส่วนความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในด้านบุคคล เวลา สถานที่ และวิธีการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกกลุ่ม และใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม และผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ พร้อมกับใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง

4. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภายใต้วัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 2) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สรุปได้ว่า การบริหารจัดการภายในของกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่ อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถดำเนินงานได้ มีโครงสร้างการบริหาร แต่สมาชิกยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและมีความสามารถในการจักสานเตยหนาม อีกทั้งกลุ่มมีหน่วยงานราชการและพัฒนารให้คำแนะนำและสนับสนุนทางด้านช่องทางการตลาด แต่คุณภาพของสินค้ากลุ่มยังไม่ได้มาตรฐาน และในช่วงฤดูฝนอาจมีการขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากกลุ่มใช้วิธีการตากเตยหนามโดยธรรมชาติ หากช่วงสภาพอากาศร้อนสามารถผลิตวัตถุดิบได้ภายใน 4 วัน หากเป็นช่วงฤดูฝนวัตถุดิบต้องใช้ระยะเวลานาน และประสบปัญหาราคาที่เกิดขึ้นที่วัตถุดิบหลัก และขนาดของเตยหนามที่นำมาสานยังไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลถึงรูปทรงของผลิตภัณฑ์ ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม จากข้อมูลกลุ่มที่ได้นำมาสู่การวิเคราะห์ SWOT Analysis

จุดแข็ง (S : Strength) ในการบริหารจัดการของกลุ่ม กลุ่มมีแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพในปริมาณเพียงพออยู่ในท้องถิ่น มีสมาชิกที่มีฝีมือ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาเดิมในท้องถิ่น ที่ตั้งกลุ่มมีการคมนาคมสะดวกสบายไม่ไกลจากตัวเมือง สินค้าเป็นที่สนใจของตลาด

จุดอ่อน (W : Weakness) สมาชิกส่วนใหญ่สูงอายุเคยชินกับการผลิตตลอดและรูปแบบเดิมระบบการบริหารงานยังไม่ชัดเจน ขาดการวางแผนการดำเนินงาน ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ สมาชิกยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม วัตถุดิบมีขนาดไม่ได้มาตรฐาน

โอกาส (O : Opportunity) องค์กรภาครัฐ องค์กรการศึกษาพร้อมให้การสนับสนุนด้านความรู้ และการสร้างเครือข่าย เพื่อพัฒนาไปสู่แหล่งศึกษาเรียนรู้

อุปสรรค (T : Threat) สภาพอากาศเป็นอุปสรรคต่อการผลิตวัตถุดิบ คู่แข่งสินค้าประเภทเดียวกัน มีหลายกลุ่ม หลายจังหวัด ปัญหาความไม่สงบภายในพื้นที่ทำให้การขยายตลาดทำได้ยาก

สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม แบ่งเป็นด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ และด้านการจัดการ พบว่า

1) การบริหารจัดการด้านคน สมาชิกในกลุ่มยังขาดความเข้าใจในการรวมกลุ่ม แบ่งงานไปทำที่บ้านของตนเอง การมอบหมายงานไม่ชัดเจน โครงสร้างการบริหารกลุ่มไม่ชัดเจน สมาชิกยังขาดความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และขาดทักษะด้านการออกแบบตลอด

2) การบริหารจัดการด้านเงิน กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่มี ยังขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเงินทุน กลุ่มได้รับเงินสนับสนุนจากเทศบาลเมืองสะเตงนอก และจากการสมทบลงหุ้นของสมาชิก นอกจากนี้ยังมีเงินสมทบจากการขายสินค้าได้ขึ้นละ 10 บาท ซึ่งเป็นเงินที่เข้ากองทุนจำนวนน้อย ทำให้มีเงินในการดำเนินงานไม่เพียงพอ และไม่สามารถซื้อเครื่องอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อผลิตวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน

3) การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพวงไธ้ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา กลุ่มจะมีความได้เปรียบทางด้านวัตถุดิบ เนื่องจากเตยหนามเป็นพืชที่ขึ้นตามขอบท้องนา ซึ่งกลุ่มสามารถไปนำวัตถุดิบเตยหนามมาผลิตได้โดยไม่ต้องซื้อ และในพื้นที่ใกล้เคียงยังมีจำนวนเตยหนามเพียงพอสำหรับรองรับการผลิตจักสานของกลุ่ม ซึ่งลดความเสี่ยงด้านวัตถุดิบหลักในการผลิต แต่กลุ่มยังขาดอุปกรณ์ที่ช่วยในการผลิตวัตถุดิบให้ได้มาตรฐาน

4) การบริหารการจัดการด้านการจัดการ พบว่า กลุ่มมีการแบ่งหน้าที่ตามโครงสร้างของกลุ่ม แต่โครงสร้างกลุ่มยังไม่ชัดเจน ไม่มีการจัดทำแผนการตลาด ปัจจุบันกลุ่มนำสินค้าไปออกงานแสดงสินค้า และมียอดการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากการนำสินค้าไปออกงานแสดงสินค้า แต่กลุ่มยังไม่สามารถผลิตสินค้าจำนวนมากได้ เนื่องจากมีสมาชิกเพียง 2 คนที่สามารถผลิตตลอดอายุที่มีความซับซ้อน ส่วนสมาชิกที่เหลือสามารถทำได้เฉพาะตลอดอายุพื้นฐาน

4.2 การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน

บ้านพวงไธ้ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยใช้หลักการบริหารจัดการ 4M ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management)

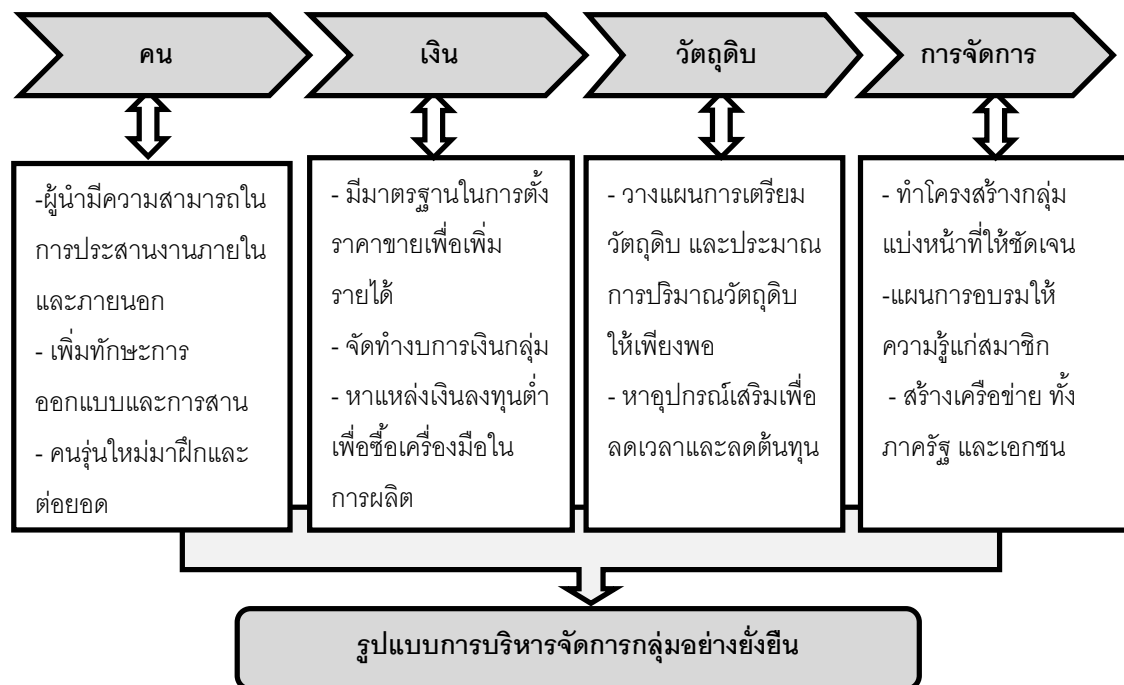
1) การบริหารจัดการด้านคน ประธานกลุ่มต้องเป็นที่ยอมรับของสมาชิก สามารถสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิก สามารถติดต่อประสานงาน มีความซื่อสัตย์ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและตามความถนัดของสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกเข้าอบรม หรือเชิญวิทยากรมาเพิ่มความรู้ด้านจักสาน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น มีระบบติดตามและตรวจสอบการทำงานของสมาชิก สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันภายในกลุ่มสมาชิก เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของกลุ่มต่อไป

2) การบริหารจัดการด้านเงินทุน กลุ่มต้องมีการวางแผนการเงิน จัดทำงบการเงินกลุ่ม มีระบบติดตามเงินที่สมาชิกยืมไปลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย พร้อมสรุปผลการบริหารเงินให้สมาชิกในกลุ่มรับทราบ วางแผนจัดหาแหล่งเงินทุนที่ช่วยเหลือกลุ่มและมีต้นทุนเงินทุนต่ำ โดยขอรับการสนับสนุนเงินสวัสดิการจากภาครัฐ และเอกชน เพื่อนำเงินที่ได้มาบริหารอย่างเป็นระบบ ให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืนของกลุ่ม

3) การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ ให้มีแผนการและกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ จัดหาอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการเตรียมวัตถุดิบ เพื่อให้วัตถุดิบได้มาตรฐาน และมีแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้ใช้งานได้นาน อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดต้นทุนในการลงทุนใหม่

4) การบริหารจัดการด้านการจัดการ กลุ่มควรใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภายในกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน มีระบบการติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่ม พร้อมทั้งสมาชิกร่วมออกกฎระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม อำนาจและขอบเขตงานแต่ละหน้าที่ และมีจัดทำแผนการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพในด้านการออกแบบ เทคนิคการผลิต การสร้างเครือข่าย การบัญชี การเงิน และการตลาด ให้กับสมาชิกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้กลุ่มอย่างยั่งยืน

รูปภาพประกอบ 2 รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนาม บ้านพงปู่ไล่ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า กลุ่มมีปัญหาการบริหารจัดการ 1) ด้านคน กลุ่มอาชีพจักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุทำให้ผลิตชิ้นงานได้จำนวนจำกัด สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มยังขาดความรู้ด้านการรวมกลุ่ม มีการแบ่งงานไปทำที่บ้านของตนเอง บางครั้งส่งผลถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ระบบการมอบหมายงานไม่ชัดเจน สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพร มหาอินทร์ และคณะ (2554 : 51-52) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานและการส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จังหวัดปทุมธานี พบว่ากลุ่มไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการเงิน กลุ่มอาชีพจักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพงปู่ไล่ ประสบปัญหา คือ การบริหารจัดการด้านการเงิน กลุ่มได้รับงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และช่องทางการจัดจำหน่ายจากเทศบาลเมืองสะเตงนอก และมีเงินกองทุนจากการลงหุ้นของสมาชิก แต่พบว่า จำนวนเงินในกองทุนของกลุ่มมีจำนวนน้อย ทำให้กลุ่มไม่มีเงินเหลือเพียงพอในการดำเนินงาน เนื่องจากกลุ่มยังไม่มีระบบการจัดการเงินกองทุนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระชัย สุนทร, พจ ตู๊พจ และอำนาจ สังข์ช่วย (2563 : 144) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผั๊กหลอด ตำบลแทน อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านงบประมาณ ควรให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุน ให้ความรู้ด้านการจัดทำงบประมาณ การบริหารรายรับ ค่าใช้จ่าย การใช้เงินกองทุน และอุษา เหล่าตัน, ประโยชน์ สงกลิ่น และวินัย ผลเจริญ (2560 : 35) ได้กล่าวว่า กลุ่มควรมีการประสานงานกับภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ การบริหารจัดการทางการเงิน

ของกลุ่ม โดยให้เชิญบุคคลากรจากสถาบันการเงินมาเป็นวิทยากรให้กับกลุ่ม 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มอาชีพจักสานจากเตยหนาม ชุมชนบ้านพวงบุรีไล้ พบว่า สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และเตรียมวัสดุด้วยตนเอง ทำให้มีขนาดความหนาของเตยหนามที่นำมาผลิตสินค้ายังไม่มีความมาตรฐาน ซึ่งส่งผลต่อการตั้งราคาสินค้า และการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2557 : 145) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดตาก พบว่า สมาชิกขาดการพัฒนาฝีมือในการผลิตไม่มีการศึกษาการวางแผนการผลิตที่แท้จริงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้ อบรมพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีมาตรฐาน 4) ด้านการจัดการ พบว่า กลุ่มมีการแบ่งหน้าที่การทำงานตามโครงสร้างกลุ่ม แต่ในการปฏิบัติงานจริงกลุ่มยังไม่มีความเป็นอิสระกันของหน้าที่ที่แท้จริง กลุ่มยังขาดทักษะการบริหารจัดการภายในกลุ่ม ยังวางตำแหน่งหน้าที่ในการรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งไม่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มอยู่ในวงแคบ ไม่มีการจัดทำแผนธุรกิจ อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมและการประสานงาน ทำให้กลุ่มขับเคลื่อนช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เดชบุรีรัมย์ และปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ (2555 : 94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุ บ้านหนองขาม ตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มมีการแบ่งอำนาจหน้าที่กันในการทำงานตามในข้อบังคับของกลุ่มเท่านั้น แต่ไม่มีการจัดการภายในกลุ่มที่แท้จริง กระบวนการขาดความรู้ในการดำเนินงานของกลุ่ม ระบบการทำงานไม่ชัดเจน ไม่มีแผนการจัดการกระบวนการผลิตแผนการตลาด และการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงเพราะขาดความรู้ ขาดความเข้าใจในงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี ขาดการมีส่วนร่วมและการประสานงานภายในกลุ่มกับหน่วยงานสนับสนุน

จากการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามอย่างยั่งยืน บ้านพวงบุรีไล้ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ควรมีรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม ดังนี้ 1) รูปแบบการบริหารจัดการด้านคน ควรมีการตั้งคณะทำงานและแบ่งหน้าที่สมาชิกกลุ่มให้ชัดเจน คณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มควรมาจากการคัดเลือกของสมาชิกในกลุ่ม การกำหนดหน้าที่การทำงานของสมาชิกในกลุ่มควรที่จะกำหนดตามความถนัด และความชำนาญของแต่ละบุคคลในกลุ่ม หากตำแหน่งใดสมาชิกยังขาดองค์ความรู้กลุ่มควรหาสมาชิกใหม่ที่มีความรู้มาร่วมหรือเพิ่มพูนความรู้โดยการอบรมในเวทีวิชาการของท้องถิ่น หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเพื่ออบรมความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ยังขาดองค์ความรู้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปิยาพร สุนงกะ และกอบกุล วิศิษฎ์สรศักดิ์ (2559 : 2264) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจังหวัดเพชรบุรี พบว่า กลุ่มสตรีควรมีการประชุมโดยการนำเอาข้อมูลของชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงาน มีการแบ่งงานตามหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละคน ใช้การประสานการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม ร่วมกับการขอความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งในและนอกชุมชนเพื่อเป็นเครือข่ายในการทำงาน มีการทบทวนการดำเนินงานโดยคนในชุมชน สรุปความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่พบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสนับสนุนและแก้ไขปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น 2) การบริหารจัดการด้านการเงิน ควรวางระบบการจัดสรรเงินเข้ากองทุนกลุ่มให้ชัดเจน อาทิเช่น การรวมเงินจากสมาชิกกลุ่มเพิ่มหรือเปิดรับสมาชิกใหม่ให้ลงหุ้น เพื่อเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนให้กลุ่มในการดำเนินงาน จัดระบบเงินปันผลจากการลงหุ้นให้ชัดเจน เมื่อกลุ่มมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ควรมีการนำเงินกำไรที่ได้เข้ากองทุนกลุ่มก่อนจ่ายปันผล 3) การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ ควรมีจัดหาอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการเตรียมวัตถุดิบ และการผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ควรมีแผนการจัดเก็บวัตถุดิบและการเตรียมวัตถุดิบให้มีความสัมพันธ์กับกำลังการผลิต และความต้องการของตลาด 4) การบริหารจัดการ ควรแบ่งเป็นการบริหารจัดการภายในและภายนอกกลุ่ม โดยการบริหารจัดการภายใน เป็นการวางแผนโครงสร้างระบบงานภายในให้ชัดเจน เพื่อระบุนำที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งงาน และให้บุคคลแต่ละตำแหน่งสามารถตัดสินใจและมีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างอิสระ ส่วนการบริหารจัดการภายนอกกลุ่ม เป็นการบริหารด้านช่องทางการขาย กระบวนการจัดส่งสินค้า การติดต่อประสานงาน

หน่วยงานภายนอกที่สนับสนุนกลุ่ม มีการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ มานิดา เชื้ออินสูง, เจริญไกลกลาง, และสุรพงษ์ นิเมเกิดผล (2562 : 81) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทุ่งทอง ยั่งยืน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี การสร้างเครือข่าย และการรวมกลุ่ม การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก สุขภาพและความปลอดภัย ล้วนต้องมาจากผู้นำกลุ่มที่มีภาวะผู้นำ มีวุฒิภาวะทางสังคม ใจกว้าง และมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ภายใต้การมีส่วนร่วม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะการวิจัย

6.1.1 ความสำเร็จในการพัฒนาจากผลการวิจัยในเรื่องนี้ จะยั่งยืนได้ต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการมาใช้ในการดำเนินการ ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อค้นพบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มในการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืน

6.1.2 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ผ่านการขับเคลื่อนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษา ด้านงบประมาณ ด้านการฝึกอบรม เพื่อให้กลุ่มเพิ่มพูนความรู้ และเกิดการพัฒนา สามารถขับเคลื่อนกิจการของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะเศรษฐกิจของโลก และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 การส่งเสริมเพื่อสร้างแหล่งเงินทุนภายในกลุ่มให้เข้มแข็ง เพื่อไปสู่การลดการพึ่งพาเงินจากภายนอก และยังเป็น การสนับสนุนการช่วยเหลือกันของคนในชุมชนที่นำไปสู่การพึ่งตนเองยั่งยืน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันการเงินชุมชน ควรมีการศึกษากระบวนการผลิตแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้กับคนรุ่นใหม่

6.2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มช่องทางในการขายและการแข่งขันของผลิตภัณฑ์กลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของกลุ่ม

6.2.3 ควรมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จักสานเตยหนามให้หลากหลาย และพัฒนาสารเคลือบเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความคงทน ยืดอายุการใช้งานได้

7. สรุปผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มจักสานจากเตยหนามของชุมชนบ้านพวงบูโละ สรุปได้ว่า สภาพปัญหาของกลุ่มยังมีการขาดการวางแผนที่เป็นระบบในด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งกลุ่มยังต้องการการสนับสนุน และส่งเสริมจากภาครัฐ และภาคเอกชน มาให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และยังสามารถเพิ่มรายได้และให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มจักสานจากเตยหนามของ ชุมชนบ้านพวงบูโละ สรุปได้ว่า ด้านคน กลุ่มต้องเลือกผู้นำที่มีภาวะผู้นำ สามารถบริหารงานทั้งภายในและภายนอกได้ (นิศารัตน์ สังข์เสือ และพลดา เดชพลมาตย์, 2560 : 875) ด้านเงิน กลุ่มควรหาแหล่งเงินทุนจากภาครัฐมาสนับสนุนพร้อมให้ความรู้ด้านการเงิน ด้านวัตถุดิบ ให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนช่วยออกแบบกระบวนการตั้งแต่การเก็บวัตถุดิบจนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป พร้อมทั้งออกแบบเครื่องมือที่ช่วยลดต้นทุนและแรงงานในกระบวนการจัดหาวัตถุดิบ ด้านการจัดการ กลุ่มควร

จัดโครงสร้างที่ชัดเจน หาคำนุใหม่ในชุมชนที่มีความรู้เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม สร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งรูปแบบทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทำให้กลุ่มเกิดความยั่งยืนได้

เอกสารอ้างอิง

- จิรพร มหาอินทร์, อรุณี พึ่งวัฒนานุกุล, วิฑิตนันท์ พงษ์คะเชนทร์ และขวัญฤทัย วงศ์คำแหงหาญ. (2554). การดำเนินงาน และการส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จังหวัดปทุมธานี. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ธีระชัย สุนทร, พจ ตู๊พจ และอำนาจ สันต์ชัย. (2563). การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอ บ้านหนองผักหลอด ตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 9(1), 139-148.
- ธัชพล ยรรยงค์, พระมหากิตติ กิตติเมธี และพระมหานันท องค์กรศิริ. (2561). กระบวนการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่าน. รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- นิศารัตน์ สังข์เสื่อ และพลดา เดชพลมาตย์. (2560). การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย. งานประชุมวิชาการระดับชาติ “นเรศวรวิจัย” ครั้งที่ 13. วันที่ 21-22 กรกฎาคม 2560. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 868-877.
- ประสิทธิ์ เศษบุรีรัมย์ และปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ. (2555). การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม ตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 7(2), 89-96.
- ปรียาพร สุปงกช และกอบกุล วิศิษฐ์ศักดิ์. (2559). รูปแบบการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนจังหวัดเพชรบุรี. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2), 2255-2267.
- ปิยะดา พิศาลบุตร. (2561). กลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, 8(1), 105-120.
- พงษ์เอก สุกใส, ปัญญา สังขวดี, อนุชา กอนพวง และปรกรณ์ ประจันบาน. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 104-115.
- พรชนก ทองลาด, ไพฑูรย์ อินตะขัน และบัณฑิต นุชบา. (2559). แนวทางการพัฒนาธุรกิจให้มีความยั่งยืนตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่. วารสารสมาคม นักวิจัย, 21(1), 74-87.
- เพ็ญศรี จิรินัง และศิริวัฒน์ เปลียนบางยาง. (2561). การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมหาลัสต์ อำเภอยะหริ่ง จันทบุรี. วารสารวิชาการ มทร.สุวรรณภูมิ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(2), 139-150.
- ภูธิป มีถาวรกุล. (2562). พัฒนาโปรแกรมประยุกต์เสริมสร้างศักยภาพการบริหารวิสาหกิจชุมชนเชิงนวัตกรรมของชุมชน ผู้ผลิตวัตถุดิบในห่วงโซ่อุปทานของกิจการเพื่อสังคม. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มานิดา เชื้ออินสูง, เจริญไกลกลาง และสุรพงษ์ นิ่มเกิดผล. (2562). ความสำเร็จในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อลดต้นทุน การผลิตข้าวอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทุ่งทองยั่งยืน อำเภอดำรง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 13(1), 69-85.

- วิภาดา มุกดา. (2557). แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดตาก. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 10(1), 187-205.
- สฤษฎ์เกียรติ แจ่มสมบุญ. (2559). การจัดการอย่างยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิจัยโทรทัศน์กองทัพบก. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 21(3), 182-196.
- เอกพิชญ์ ชินะชาย. (2561). พัฒนาการแนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 7(1), 157-167.
- อุษา เหล่าตัน, ประโยชน์ สงกลิ่น และวินัย ผลเจริญ. (2560). การจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(1), 24-37.
- World Commission on Environment and Development. (1987). *Our Common Future*. U. K. : Oxford University Press.